

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Standpuntbepaling van de Vlaamse Regering inzake het voorontwerp van wet betreffende de verwerking van passagiersgegevens

1. INHOUDELIJK

1. Inleiding

Krachtens artikel 6, § 4, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dienen de gewestregeringen betrokken te worden bij het ontwerpen van de regels van de algemene politie en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoersmiddelen.

2. Toelichting

2.1 Context

In het kader van de voornoemde procedure wordt het voorontwerp van wet betreffende de verwerking van passagiersgegevens aan het Vlaams Gewest voor advies voorgelegd.

Per brief van 30 juni 2016 vraagt de vice-eerste minister en minister van veiligheid en binnenlandse zaken binnen een termijn van 30 kalenderdagen het standpunt van de Vlaamse Regering over het voormelde voorontwerp van wet.

2.2 Algemene bespreking

Voorliggend voorontwerp van wet voorziet in een aantal wettelijke verplichtingen voor de vervoerders en reisoperatoren in de verschillende transportsectoren om de passagiers-gegevens door te sturen naar de passagiersgegevensbank. Deze verplichting geldt voor alle reizen naar, van en op doorreis over het nationaal grondgebied. De Koning zal per sector de inwerkingtreding van de wet bepalen, de passagiersgegevens die voor deze sector zullen worden opgevraagd, alsook de nadere regels voor de doorgifte.

De registratie en verwerking van passagiersgegevens (Passenger Name records) is een prioritaire veiligheids- en antiterreurmaatregel, zowel op Europees als op nationaal niveau. De federale regering besliste dan ook om de verwerking van passagiersgegevens naar voren te schuiven als één van de achttien prioritaire maatregelen die in het Parlement door de federale eerste minister werden aangekondigd, net na de aanslagen in Parijs in november 2015. De aanslagen in België op 22 maart

2016 bevestigden opnieuw de urgentie van de realisatie van de Passenger Name records als maatregel in de strijd tegen terrorisme.

In april 2016 werd de Europese Richtlijn (EU) nr. 2016/681 aangenomen over het gebruik van passagiersgegevens voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit. Het voorontwerp van wet werd nauwgezet in overeenstemming gebracht met de bepalingen van de richtlijn, dit met het oog op een snelle uitbouw van een wettelijke basis. Deze dient immers zo snel als mogelijk te worden gerealiseerd om de gegevens te kunnen verzamelen en verwerken door de bevoegde nationale diensten in de voorkoming en de bestraffing van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit.

2.3 Artikelsgewijze bespreking

Hoofdstuk 1: algemene bepalingen

- Artikel 1 behoeft geen commentaar.
- Artikel 2 stelt dat deze wet als doel heeft verschillende Europese richtlijnen om te zetten, zijnde de richtlijn 2004/82/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de verplichting voor vervoerders om passagiersgegevens door te geven, de richtlijn 2010/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 oktober 2010 betreffende meldingsformaliteiten voor schepen die aankomen in en/of vertrekken uit havens van de lidstaten en tot intrekking van richtlijn 2002/6/EG, en de richtlijn van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gebruik van persoonsgegevens van passagiers voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en zware criminaliteit.

Hoofdstuk 2: toepassingsgebied

- Artikel 3 stelt dat de vervoerders en reisoperatoren bij deze wet verplichtingen worden opgelegd inzake het doorgeven van passagiersgegevens. Details worden per sector uitgewerkt in koninklijke besluiten.

Hoofdstuk 3: verplichtingen van de vervoerders en reisoperatoren

- Artikel 4 stelt dat de gegevens doorgegeven dienen te worden in de passagiersgegevensbank.
- Artikel 5 legt de vervoerders en reisoperatoren op de betrokken personen hieromtrent te informeren.
- Artikel 6 legt de vervoerders en de reisoperatoren op te controleren of de passagiersgegevens juist, correct en actueel zijn. Details worden per sector uitgewerkt in koninklijke besluiten.

Hoofdstuk 4: definities

- Artikel 7 beschrijft enkele definities.

Hoofdstuk 5: doelen van de gegevensverwerking

- Artikel 8 geeft aan waarvoor de passagiersgegevens bestemd zijn: het opsporen en vervolgen van bepaalde misdrijven, preventie van ernstige inbreuken op de openbare veiligheid bij gewelddadige radicalisering, toezien op activiteiten in het kader van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, ...

Hoofdstuk 6: passagiersgegevens

- Artikel 9 bepaalt wat reservatiegegevens maximaal inhouden.
- Artikel 10 sluit enkele elementen van discriminatoire aard uit van de passagiersgegevens.
- Artikel 11 stelt dat aanvullende gegevens verwijderd worden.

Hoofdstuk 7: de passagiersinformatie-eenheid

- Artikel 12 bepaalt dat de passagiersinformatie-eenheid, verder P.I.E. genoemd, wordt opgericht bij de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken.
- Artikel 13 somt de taken van de P.I.E. op.
- Artikel 14 bepaalt de samenstelling van de P.I.E. Er wordt tevens bepaald dat een protocolakkoord afgesloten zal worden tussen de P.I.E. en de bevoegde diensten omtrent het doorgeven van gegevens. Er wordt voorzien in een beveiligd en gecodeerd communicatie- en informatiesysteem.

Hoofdstuk 8: de passagiersgegevensbank

- Artikel 15 geeft aan dat de passagiersgegevensbank wordt beheerd door de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken. De leidend ambtenaar van de P.I.E. draagt de verantwoordelijkheid voor de gegevensverwerking, met respect voor de privacywetgeving.
- Artikel 16 stelt dat de P.I.E. gebruikt maakt van deze gegevensbank voor het uitoefenen van hun taak.
- Artikel 17 geeft aan dat een protocolakkoord wordt uitgewerkt inzake de nodige beveiligings- en toegangsregels. De noodzakelijke punten voor het akkoord worden opgelijst.

Hoofdstuk 9: bewaartermijnen

- De artikelen 18 tot 23 handelen over de maximale bewaartermijn van vijf jaar en de depersonalisatie van de gegevens na zes maanden. Er wordt ook bepaald dat de informatie enkel gebruikt kan worden binnen de klijntaken van de P.I.E.

Hoofdstuk 10: de gegevensverwerking

- De artikelen 24 tot 26 handelen over de verwerking van passagiersgegevens in het kader van de voorafgaande beoordeling van de passagiers.
- Terwijl artikel 27 gaat over de verwerking van gegevens in het kader van gerichte opzoekingen.

Hoofdstuk 11: de verwerking van de passagiersgegevens ter verbetering van de grenscontroles en ter bestrijding van de illegale immigratie

- De artikelen 28 tot 31 geven aan om welke gegevens het in casu gaat, wie de betrokken diensten zijn, wat de taken zijn en dat er ook met deze diensten een protocolakkoord wordt

afgesloten. Opnieuw wordt benadrukt dat de privacywetgeving onverminderd van kracht blijft.

Hoofdstuk 12: de internationale uitwisseling van gegevens

- Artikel 32 verwijst naar de geldende regelgeving met betrekking tot internationale samenwerking waarbij ons land partij is.
- Artikel 33 vult het voorgaande aan met de doelen van de voorliggende regelgeving en de privacywetgeving.
- Artikel 34 stelt dat de nodige garanties uitgewerkt zullen worden in een protocolakkoord.
- Artikel 35 legt bijkomende voorwaarden op voor deze vorm van gegevensuitwisseling.
- De artikelen 36 tot 39 werken de uitwisseling van gegevens tussen de lidstaten verder uit.
- Artikel 40 behandelt de toegangsvoorwaarden van Europol tot de passagiersgegevens.
- De artikelen 41 tot 43 vervolgens bepalen de voorwaarden bij doorgifte van informatie aan derde landen.

Hoofdstuk 13: de functionaris voor de gegevensbescherming

- Artikel 44 stelt dat een functionaris voor de gegevensbescherming wordt aangeduid binnen de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken. De taken van deze functionaris worden in dit artikel zorgvuldig opgelijst.

Hoofdstuk 14: sancties

- De artikelen 45 tot 47 bepalen de sancties voor de vervoerders en de reisoperatoren.
- De artikelen 48 en 49 bepalen mogelijke sancties voor de leden van de P.I.E.

Hoofdstuk 15: Wijzigingsbepalingen

- De artikelen 50 en 51 behoeven geen commentaar.

Hoofdstuk 16: Slotbepalingen

- De artikelen 52 tot en met 55 behoeven geen commentaar.

2.4 Inhoudelijke bespreking

De analyse van het dossier heeft aanleiding gegeven tot het maken van enkele opmerkingen.

Vooreerst dient er aandacht te zijn voor de huidige bevoegdheidsverdeling. Er kan in casu van uitgegaan worden dat de bepalingen van deze wet deze principes respecteren. De in opmaak zijnde koninklijke besluiten en protocolakkoorden, waarnaar in de wet veelvuldig verwezen wordt, zullen hiervan een duidelijker beeld geven.

Het lijkt aangewezen om in de preambule of de algemene bepalingen te voorzien in een opsomming van de relevante Europese en nationale regelgeving en minstens een verwijzing naar de Verordening

EU 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van de persoonsgegevens.

Bij de definitie in artikel 7, 14° zou het raadzaam zijn niet alleen de gegevenselementen aan te duiden waarvan de identiteit van de persoon rechtstreeks kan afgeleid worden, maar hier ook 'of onrechtstreeks' aan toe te voegen.

In artikel 9 wordt omschreven wat de gegevens maximaal kunnen inhouden. Werd er ook bepaald wat deze gegevens minimaal dienen in te houden?

Vervolgens wordt opgemerkt dat, hoewel de Memorie van Toelichting nadere toelichting verschaft over de databanken die gebruikt zullen worden voor de correlatie van de hierin opgeslagen gegevens met de passagiersgegevens, lijkt het toch aangewezen om deze ook expliciet in een koninklijk besluit op te nemen.

Gezien voorgaande analyse geen aanleiding geeft tot het maken van fundamentele bezwaren tegen het voorontwerp van wet, hoogstens enkele verbeterpunten worden meegegeven, wordt voorgesteld dat de Vlaamse Regering instemt met dit voorontwerp van wet.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorliggend ontwerp van koninklijk besluit heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Met toepassing van art. 6§6 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2001 houdende regeling van de begrotingscontrole- en opmaak is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor begroting niet vereist.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 31.08.2016.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- "a. personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet"
- "b. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven"
- "c. investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg"
- "d. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten"
- "e. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen"

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Aangezien er geen sprake is van een regelgevend initiatief van de Vlaamse overheid, is er voor deze nota aan de Vlaamse Regering geen wetgevingstechnisch advies, taalkundig advies of Reguleringsimpactanalyse vereist. JoKER is hier tevens niet van toepassing.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° in te stemmen met het voorontwerp van wet betreffende de verwerking van passagiersgegevens;
- 2° de heer minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben Weyts

Bijlagen:

- het voorontwerp van wet betreffende de verwerking van passagiersgegevens (bijlage 1);
- het advies Inspectie Financiën (bijlage 2).